

VU BELEID MASTERTOEGANKELIJKHEID

Vastgesteld door CvB op 2 juli 2019
Geldt vanaf collegejaar 2019/2020

STATUS Definitief
VERSIE: 21 juni 2019

AUTEUR Werkgroep Mastertoegankelijkheid, secretaris Hayke Everwijn
OPDRACHTGEVER Overleg Portefeuillehouders Onderwijs
DATUM 21.06.2019

VERSPREIDING Ter besluitvorming aan College van Bestuur, 2 juli 2019
Ter informatie aan de Universitaire Studentenraad

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	4
1. UITGANGSPUNTEN	4
2. INGANGSEISEN EN METHODEN	4
3. DE TOELATINGSPROCEDURE	6
4. TRANSPARANTIE IN DE VOORLICHTING	8
5. TOELATING NA EEN SCHAKELPROGRAMMA	9
6. KWALIFICATIE IN DE BACHELOROPLEIDING	9
BIJLAGE 1: DEFINITIE VAN BEGRIPPEN.....	10

INLEIDING

Dit document bevat de beleidsafspraken over mastertoegankelijkheid, die gelden voor alle bekostigde masteropleidingen van de VU.

Het beleid is tot stand gekomen in de periode oktober 2018 – maart 2019 in opdracht van het Overleg van Portefeuillehouders Onderwijs (hierna: OPO).

Het beleid heeft zes delen:

1. Uitgangspunten
2. Ingangseisen en methoden
3. Toelatingsprocedure
4. Transparantie in de voorlichting
5. Toelating na afronding van een premaster
6. Kwalificeren tijdens de bachelorfase

De masteropleidingen Geneeskunde en Tandheelkunde nemen een afwijkende positie in, omdat bachelorstudenten bijna altijd doorstromen naar de gelijknamige masteropleiding aan dezelfde universiteit. Dit geldt bij alle Nederlandse universiteiten. Deze zeer lage mobiliteit wordt veroorzaakt doordat de bachelor- en masteropleiding gezamenlijk opleiden tot een beroepsperspectief met landelijke vereisten, in combinatie met een vaste groep studenten, door selectie (numerus fixus) uit een groot aantal kandidaten. De beleidsafspraken zijn onverminderd van toepassing, maar de context maakt dat de toepassing anders kan zijn.

De belangrijkste afspraken uit dit beleid zijn verkort opgenomen in deel B van de masterrichtlijn.

1. UITGANGSPUNTEN

De volgende uitgangspunten zijn gehanteerd het opstellen van het beleid:

- > Het beleid implementeert de landelijke kaders. Met de landelijke kaders wordt bedoeld op het wettelijke kader (WHW), het landelijke kader mastertoegankelijkheid en de gedragscode 'internationale student'.
- > De VU onderwijsvisie geldt als leidraad. De ingangseisen en de inrichting van de toelatingsprocedure passen binnen de VU kernwaarden 'open, persoonlijk en verantwoordelijk'. We zijn een toegankelijke universiteit. Masteropleidingen zijn daarom niet selectief, tenzij daar een specifieke reden voor is.

2. INGANGSEISEN EN METHODEN

1. Op voordracht van de opleiding stelt het faculteitsbestuur jaarlijks per masteropleiding de ingangseisen vast. Het instellingsbestuur is formeel bevoegd (artikel 7.30b, tweede lid WHW), maar draagt deze bevoegdheid over aan het faculteitsbestuur.
2. De ingangseisen zijn **afgeleid van de eindtermen** van de masteropleiding (en dus niet van de eindtermen van de eigen verwante bacheloropleiding). De eisen zijn zodanig vastgesteld dat toegelaten studenten in redelijkheid binnen de voor de opleiding vastgestelde studielast en studieduur aan de eindtermen van de masteropleiding kunnen voldoen.
3. Voorwaarde voor toelating is een **behalde wo-bachelorgraad** of vergelijkbaar diploma (artikel

- 7.30b eerste lid sub a WHW) met voldoende verwantschap.
4. De toegangseisen definiëren in termen van kennis, inzicht en vaardigheden waar studenten goed in moeten zijn (*criteria*) en hoe goed zij daarin moeten zijn (*normen*). Toegangseisen zijn:
    - a **Minimaal**: niet meer eisen, hogere eisen of gedurende een langere periode dan nodig.
    - b **Gelijk** voor alle studenten binnen de EER.
    - c **Beredeneerd**: uitlegbaar naar studenten en andere stakeholders dat deze eisen nodig zijn in termen van onderwijskwaliteit.
    - d **Gefundeerd**: aantoonbaar relevant voor het oordeel over de geschiktheid van de kandidaat.
  5. Om studenten te kunnen toetsen aan de toegangseisen wordt bepaald met welke *methoden* en waar mogelijk *scores* studenten kunnen aantonen aan de toegangseisen te voldoen. Bij de keuze van methoden wordt zoveel mogelijk aangesloten bij internationaal geaccepteerde methoden.
  6. De faculteit maakt in toegangseisen (criteria en normen) geen onderscheid tussen VU bachelorstudenten met een verwante vooropleiding en overige studenten. De methoden waarmee groepen studenten kunnen aantonen aan de eisen te voldoen, kunnen wel verschillen. Een verwant Nederlands bachelordiploma kan de methode zijn waarmee de student kan aantonen aan alle toegangseisen te voldoen. Voor buitenlandse diploma's is de waarde van een diploma soms lastiger vast te stellen en kunnen aanvullende methoden nodig zijn. Het op andere wijze aantonen van kennis en inzicht kan ook gelden voor minder verwante diploma's. De eisen zijn dus gelijk, de methoden kunnen verschillen.
  7. Toegangseisen bestaan uit toelatingseisen (waaronder taaleisen) en eventuele selectie-eisen. Voor het onderscheid tussen toelating en selectie sluiten we aan bij het begrippenkader van OCW¹:
    - a **Toelatingseisen** gaan over de kennis, inzichten en vaardigheden die de student verworven kan hebben *binnen de eindkwalificaties van de wo-bachelorgraad* en zijn gericht op de inhoud.
    - b **Selectie-eisen** gaan *buiten of boven* de eindkwalificaties van de wo-bachelorgraad. 'Buiten' kan bijvoorbeeld gaan om motivatie, persoonlijkheidskenmerken, groeipotentieel of werkervaring. 'Boven' gaat over een hoger benodigd niveau van kennis en vaardigheden (als bijvoorbeeld aan te tonen met een minimaal cijfergemiddelde).
  8. Faculteiten stellen **geen selectie-eisen, tenzij dit nodig is** voor de kwaliteit van de opleiding:
    - a Research masters zijn van een hoog academisch niveau en bereiden voor op een carrière in de wetenschap. Vanuit dit oogpunt is het nodig selectie-eisen te stellen aan academische vaardigheden en onderzoekstalent.
    - b Reguliere masteropleidingen kunnen selectie-eisen stellen indien er een duidelijke indicatie is dat het niet stellen van selectie-eisen tot kwaliteitsproblemen zal leiden. Dit kan bijvoorbeeld samenhangen met een fors hogere instroom dan de opleiding kan accommoderen of een aantoonbaar dalend instroomniveau van studenten.
    - c Externe verplichtingen kunnen aanleiding zijn selectie-eisen te stellen, bijvoorbeeld

---

¹ Kamerbrief over het gezamenlijk begrippenkader toelating en selectie in de master, 15 april 2019, referentie 7815618.

verbeterpunten vanuit een visitatie- of accreditatietraject.

9. Als onderdeel van de toelatingseisen stellen faculteiten **taaleisen**, zodanig dat studenten het onderwijs met vrucht kunnen volgen. De minimum te hanteren taaleisen voor Nederlands en Engels als onderwijstaal staan in de Regeling Aanmelding en Inschrijving. Waar dat voor het succesvol afronden van een opleiding noodzakelijk is, kan de faculteit hogere taaleisen vaststellen.
  - a **Taalvaardigheid Engels:** Voor studenten met een buitenlandse vooropleiding is in de Regeling Aanmelding en Inschrijving opgenomen welke methoden (taaltoetsen) geaccepteerd zijn om het niveau aan te tonen (o.a. bachelorgraad van Engelstalige vooropleiding, IELTS, TOEFL, TOEIC en Cambridge). Voor studenten met een Nederlandse vooropleiding bepaalt de faculteit welke methode passend is, dit kan ook een vwo-diploma of Nederlandse wo-bachelorgraad zijn.
  - b **Taalvaardigheid Nederlands:** Studenten die een bacheloropleiding in een andere taal dan het Nederlands hebben gevolgd, kunnen aantonen aan de taaleis Nederlands te voldoen met de methoden en scores die in de Regeling Aanmelding en Inschrijving genoemd worden (o.a. NT2 II, ITN, CNaVT).
10. Indien een opleiding selectie-eisen stelt, bedraagt het **aantal soorten** daarvan **tenminste twee** (artikel 7.30b, vijfde lid WHW). Selectie-eisen mogen niet uitsluitend betrekking hebben op in de bachelor behaalde cijfers.
11. Ingangseisen gelden voor de masteropleiding als zodanig. Voor toelating tot een **afstudeerrichting / specialisatie** kunnen extra ingangseisen worden gesteld waar noodzakelijk voor het succesvol afronden van deze afstudeerrichting.
12. Faculteiten borgen dat hun bachelorstudenten zonder selectie-eisen kunnen doorstromen naar een masteropleiding in Nederland binnen de sector (het zogenaamde '**vangnet**' voor selectieve masters)². Indien voor een opleiding selectie-eisen worden gesteld, vergewist de faculteit zich er daarom van dat studenten met een bachelorgraad van een naar deze masteropleiding leidende VU-bacheloropleiding kunnen doorstromen naar een verwante wo-masteropleiding zonder selectie-eisen, binnen Nederland.
13. Ingangseisen worden **periodiek geëvalueerd** in relatie tot het doel ervan, binnen de reguliere kwaliteitszorgcyclus.

3. DE TOELATINGSPROCEDURE

1. Het faculteitsbestuur besluit over de toelating van studenten, op voordracht van de toelatingscommissies van de opleidingen. De toelatingscommissie onderzoekt of kandidaten aan de ingangseisen voldoen.
2. De geldigheid van een toelatingsbesluit is beperkt tot het collegejaar volgend op de datum van

---

² Toezegging van universiteiten aan Minister en studentenbonden. Zie brief VSNU aan Minister van OCW, dd. 16 juni 2017, kenmerk VSNU/17109.

- afgifte van het bewijs.
3. De toelatingscommissies worden in hun taak **ondersteund door één of meer ambtelijke secretarissen** binnen de faculteit (voor kandidaten met een Nederlandse vooropleiding) en bij het International Office (voor kandidaten met een buitenlandse vooropleiding).
  4. **Samenstelling van de toelatingscommissie:**
    - a Leden worden benoemd door het faculteitsbestuur voor een periode van 3 jaar, met mogelijkheid tot verlenging.
    - b De toelatingscommissie bestaat uit ten minste twee leden, waaronder de opleidingsdirecteur of iemand van het wetenschappelijk personeel met gelijkwaardige kennis over de opleiding.
    - c De examencommissie oefent niet de bevoegdheden van de toelatingscommissie uit. De bevoegdheden van de toelatingscommissie (namens het faculteitsbestuur) en examencommissie dienen onderscheiden te blijven.
  5. De procedure is **'fair'**: de opleiding spant zich in om bias te voorkomen en beoordeling te objectiveren. Dit is met name bij het beoordelen van non-cognitieve criteria van belang.
  6. De procedure is **werkbaar** en **betaalbaar**.
  7. Het faculteitsbestuur kan het CvB verzoeken een **maximum aantal** voor de opleiding in te schrijven personen vast te stellen. In dat geval dient vóór 1 oktober voorafgaand aan de start van het collegejaar waarin de master start een regeling selectie en plaatsing gepubliceerd te worden op grond waarvan toelating zal plaatsvinden, ingeval het aantal kandidaten het maximaal aantal zou overschrijden. De USB heeft adviesrecht op deze regeling³. Zonder het instellen van een maximum aantal dienen alle studenten toegelaten te worden, die aan de toegangseisen en de inschrijvingsvoorwaarden (zie: Regeling Aanmelding en Inschrijving) voldoen.
  8. **Kosten** voor toetsen⁴:
    - a Indien een kandidaat moet aantonen te voldoen aan een *selectie-eis* via een methode (zoals een toets) waar kosten aan zijn verbonden, dan moeten de kosten daarvoor gedragen worden door de faculteit.
    - b Indien een kandidaat moet aantonen te voldoen aan een *toelatingseis* via een methode (zoals een toets) waar kosten aan zijn verbonden, dan komen de kosten voor rekening van de kandidaat.
    - c Uitzondering op voorgaande regel zijn de kosten van toetsen voor taalvaardigheid Engels voor studenten met een Nederlandse vooropleiding: de kosten hiervan mogen *niet* voor rekening komen van de kandidaat.
  9. Kandidaten horen zo snel mogelijk na het compleet indienen van hun dossier of zij worden toegelaten. Als richtlijn geldt een maximumtermijn van zes weken. Indien een maximumcapaciteit is vastgesteld (zie punt 7 van deze paragraaf) geldt de procedure die is

---

³ Naar analogie en in overeenstemming met vergelijkbare andere procedures (bijv. decentrale selectie).

⁴ Interpretatie van WHW en [Kamerbrief 11 juli 2018](#), referentie 1388178

opgenomen in de regeling selectie en plaatsing van de opleiding.

4. TRANSPARANTIE IN DE VOORLICHTING

Voor het beleid over voorlichting gelden vanuit het perspectief van de student drie uitgangspunten.

De student:

- > weet op tijd wat hij moet doen om zich te kwalificeren;
- > kan inschatten wat de kans is dat hij / zij zal worden toegelaten, en
- > krijgt duidelijkheid over de procedure. Deze informatie wordt zoveel mogelijk afgestemd op de verschillende doelgroepen.

Daartoe gelden de volgende afspraken over de voorlichting:

1. De ingangseisen van de opleiding staan in elk geval vermeld op de opleidingswebsite en in de OER (artikel 7.30b, tweede lid WHW).
2. Informatie over de ingangseisen is beschikbaar op een zodanig tijdstip dat studenten zich tijdig kunnen kwalificeren voor de ingangseisen, maar in elk geval vóór 1 oktober voorafgaand aan de start van het collegejaar waarin de master start.
3. De faculteit stelt de eigen bachelorstudenten ruim voorafgaand aan de vrije keuzeruimte een overzicht ter beschikking, waarop zij kunnen zien naar welke VU masteropleiding zij kunnen doorstromen en welke ingangseisen worden gesteld bovenop het behalen van hun bachelorgraad.
4. Elke opleiding vermeldt op de opleidingswebsite of en hoe afgestudeerde hbo-bachelorstudenten zich kunnen kwalificeren en welke faciliteiten (bijvoorbeeld schakelprogramma's) de VU daarvoor beschikbaar stelt.
5. Elke opleiding laat de volgende punten aan bod komen in de voorlichting, in ieder geval op de website van de opleiding:
  - a De ingangseisen (criteria, normen) en hoe de student kan aantonen hieraan te voldoen (methoden);
  - b De procedure, inclusief planning, deadlines, moment en wijze van feedback en contactgegevens;
  - c *Indien selectie-eisen worden gesteld: waarom deze nodig zijn en op welke criteria de nadruk ligt;*
  - d *Indien een maximumcapaciteit is vastgesteld, hoeveel studenten worden toegelaten.*
6. De voorlichting over selectie-eisen moet overeenkomen met de wijze waarop deze in de praktijk worden gehanteerd. Dit geldt in het bijzonder voor grenzen tussen 'toelaatbaar' en 'niet toelaatbaar'. Indien deze grenzen flexibel worden gehanteerd, moeten deze ook flexibel worden gecommuniceerd. Dit is belangrijk om ongewenste zelfselectie / vals negatieve aanmeldingen te voorkomen. Bijvoorbeeld: indien een opleiding op de website stelt dat studenten minimaal een gemiddelde van 7,0 moeten hebben behaald in de bachelor, maar in de praktijk ook studenten toelaat die een 6,5 hebben behaald, moet de voorlichting studenten uitnodigen zich aan te melden die niet geheel voldoen en te motiveren waarom zij menen te voldoen.

5. TOELATING NA EEN SCHAKELPROGRAMMA

1. Hbo of wo-bachelor gediplomeerden die hebben voldaan aan de eisen van het op hen van toepassing verklaarde schakelprogramma worden toegelaten tot de masteropleiding. Zij krijgen na afronding van het schakelprogramma niet alsnog met selectie-eisen voor toelating tot de master te maken.
2. Het kan zijn dat een selectieve (research)master *één van de opties* is na afronding van een schakelprogramma. Voor toelating tot zo'n selectieve (research)master kan het zijn dat studenten bovenop een afgerond schakelprogramma aan aanvullende eisen moeten voldoen, zoals goede resultaten in het schakelprogramma. Indien zij daaraan niet voldoen, moet er een andere masteropleiding zijn waartoe zij worden toegelaten. Dit alternatief wordt voorafgaand aan het schakelprogramma aan de schakelstudenten duidelijk gemaakt.

6. KWALIFICATIE IN DE BACHELOROPLEIDING

1. Faculteiten geven hun bachelorstudenten kosteloos de gelegenheid om zich qua taalvaardigheid Engels voldoende te kwalificeren voor een verwante Engelstalige master in Nederland. Deze afspraak geldt voor alle masteropleidingen, ook indien de bacheloropleiding aan de VU alleen Nederlandstalig is.
2. De keuzeruimte in de bachelor is vrij. Studenten worden niet de facto verplicht hun vrije keuze ruimte te gebruiken om zich te kwalificeren voor een direct verwante masteropleiding.

BIJLAGE 1: DEFINITIE VAN BEGRIPPEN

Er is landelijk veel discussie gevoerd over een begrippenkader over toelating en selectie in de masteropleidingen. Instellingen, opleidingen en studenten kijken op verschillende manieren naar selectie en toelating. Met name het onderscheid tussen toelating en selectie blijkt niet eenvoudig te maken⁵.

We definiëren hier de belangrijkste begrippen. Deze begrippen komen ook terug in de beleidsafspraken. Wat betreft het onderscheid tussen toelating en selectie sluiten we aan bij de definitie van het Ministerie van OC&W⁶.

Ingangseisen

Ingangseisen definiëren in termen van kennis, inzicht en vaardigheden waar studenten goed in moeten zijn (*criteria*) en hoe goed zij daarin moeten zijn (*normen*). Ingangseisen bestaan uit **toelatingseisen** (waaronder taaleisen) en eventuele **selectie-eisen**.

Toelatingseisen

Toelatingseisen gaan over de kennis, inzichten en vaardigheden die de student verworven kan hebben binnen de eindkwalificaties van de verwante wo-bachelorgraad en zijn gericht op de inhoud.

Selectie-eisen

Selectie-eisen gaan *buiten* of *boven* de eindkwalificaties van de verwante wo-bachelorgraad. 'Buiten' kan bijvoorbeeld gaan om motivatie, persoonlijkheidskenmerken, groeipotentieel of werkervaring. 'Boven' gaat over een hoger benodigd niveau van kennis en vaardigheden (als bijvoorbeeld aan te tonen met een minimaal cijfergemiddelde).

Selectieve masteropleiding

Een masteropleiding is selectief, indien deze naast de toelatingseisen één of meer selectie-eisen stelt.

Toelatingsprocedure

Het proces dat erop gericht is te bepalen welke kandidaat-studenten wel en niet worden toegelaten. Noot: we noemen dit een toelatingsprocedure, ongeacht of er eventueel sprake is van selectie.

Toelatingscommissie

De toelatingscommissie onderzoekt of kandidaten aan de ingangseisen voldoen. Noot: we noemen dit een toelatingscommissie, ongeacht of er eventueel sprake is van selectie.

---

⁵ Zie o.a. Inspectie van het Onderwijs (2018), *De master van jouw keuze: selectie in bekostigde wo-masteropleidingen*, Geraadpleegd op <https://www.onderwijsinspectie.nl/onderwijssectoren/hoger-onderwijs/documenten/rapporten/2018/06/07/de-master-van-jouw-keuze>

⁶ Kamerbrief over het gezamenlijk begrippenkader toelating en selectie in de master, 15 april 2019, referentie 7815618.

Criterion, norm, methode, score

Criteria definiëren waar studenten goed in moeten zijn. **Normen** definiëren hoe goed. Een criterium en bijbehorende norm vormen samen een ingangseis.

Voor elke ingangseis wordt bepaald hoe wordt gemeten of studenten aan de eis voldoen, in **methoden** en bijbehorende **scores**. Voor groepen studenten kunnen verschillende methoden van toepassing zijn.

Zie onderstaande tabel voor een voorbeeld. Noot: dergelijke tabellen kunnen helpen bij het inrichten van de ingangseisen en procedure en het vaststellen van de toelaatbaarheid. Het is niet bedoeld dat dergelijke tabellen inzichtelijk moeten zijn voor kandidaat studenten.

Waar ben je naar op zoek?		Waar kijk je naar?	
Criterion	Norm	Methode	Score
Waar moet student goed in zijn?	Hoe goed moet student erin zijn?	Op welke wijze(n) kan student aantonen aan de norm te voldoen?	Wat is (per methode) de grens voor onvoldoende of voldoende?
Taalvaardigheid Engels	Niveau B2	TOEFL / IELTS	Min 6,5 gemiddeld / min. 580
		Bachelorgraad Engelstalig land of van Engelstalige opleiding (gespecificeerd)	Behaald
		Nederlands Vwo examen met Engels	Behaald